

Guia docent

210119 - URB II - Urbanística II

Última modificació: 23/10/2024

Unitat responsable: Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona
Unitat que imparteix: 740 - DUTP - Departament d'Urbanisme, Territori i Paisatge.
Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Assignatura obligatòria).
Curs: 2024 **Crèdits ECTS:** 5.0 **Idiomes:** Català, Castellà, Anglès

PROFESSORAT

Professorat responsable: Segon quadrimestre:
JOAN FLORIT FEMENIAS - Grup: 2SM1, Grup: 2SM2
EULÀLIA MARIA GÓMEZ ESCODA - Grup: 2SMA, Grup: 2SM1, Grup: 2SM2
MELISA PESOA MARCILLA - Grup: 2ST1, Grup: 2ST2

Altres: Segon quadrimestre:
LAIA ALEMANY PÉREZ - 2SM1, 2SM2
EDUARDO CADAVAL NAREZO - 2SMA
ÁLVARO RODRIGO CUÉLLAR JARAMILLO - 2ST1, 2ST2
JOAN FLORIT FEMENIAS - 2SM1, 2SM2
EULÀLIA MARIA GÓMEZ ESCODA - 2SMA, 2SM1, 2SM2
M. AURORA LOPEZ CORDUENTE - 2ST1, 2ST2
SAMUEL LLOVET MONTARDIT - 2SM1, 2SM2
ANA MAJORAL PELFORT - 2ST1, 2ST2
MARIA TERESA MORAO IGLESIAS - 2ST1, 2ST2
JOAN MORENO SANZ - 2ST1, 2ST2
ANTONIO MORO DOMINGO - 2ST1, 2ST2
FRANCISCO NAVAS LORENZO - 2SM1, 2SM2
MELISA PESOA MARCILLA - 2ST1, 2ST2
HELENA TRIAS PRATS - 2SM1, 2SM2

REQUISITS

Cal tenir una qualificació mínima de 4 a Bases per al projecte I, Bases per al projecte II, Dibuix I i Dibuix II.

Es podrà matricular quan s'hagi matriculat prèviament Urbanística I en una matrícula d'un curs anterior o bé es matriculin totes dues simultàniament en la matrícula d'un mateix curs acadèmic.

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

- EP11. Capacitat per redactar projectes d'obra civil (T).
- EP12. Capacitat per dissenyar i executar projectes traçats urbans i projectes d'urbanització, jardineria i paisatge (T).
- EP13. Capacitat per aplicar normes i ordenances urbanístiques (T).
- EP14. Capacitat per elaborar estudis mediambientals, paisatgístics i de correcció d'impactes ambientals (T).
- EP18. Coneixement adequat dels mètodes d'estudi de les necessitats socials, la qualitat de vida, l'habitabilitat i els programes bàsics d'habitatge.
- EP19. Coneixement adequat de l'ecologia, la sostenibilitat i els principis de conservació de recursos energètics i mediambientals.
- EP1. Aptitud per suprimir barreres arquitectòniques (T).
- EP20. Coneixement adequat de les tradicions arquitectòniques, urbanístiques i paisatgístiques de la cultura occidental, així com els seus fonaments tècnics, climàtics, econòmics, socials i ideològics.
- EP22. Coneixement adequat de la relació entre els patrons culturals i les responsabilitats socials de l'arquitecte.
- EP24. Coneixement adequat de la sociologia, teoria, economia i història urbanes.
- EP28. Coneixement de la taxació de bens immobles.
- EP25. Coneixement adequat dels fonaments metodològics del planejament urbà i l'ordenació territorial i metropolitana.
- EP3. Aptitud per catalogar el patrimoni edificat i urbà i planificar la seva protecció (T).
- EP26. Coneixement de la reglamentació civil, administrativa, urbanística, de l'edificació i de la indústria relativa a l'exercici professional.
- EP29. Coneixement dels mecanismes de redacció i gestió dels plans urbanístics a qualsevol escala.
- EP5. Capacitat per a la concepció, la pràctica i el desenvolupament de projectes urbans (T).
- EP7. Capacitat per elaborar programes funcionals d'edificis i espais urbans (T).

Genèriques:

- CG7. Comprendre les relacions entre les persones i els edificis i entre aquests i el seu entorn, així com la necessitat de relacionar els edificis i els espais situats entre ells en funció de les necessitats i de l'escala humana.
- CG3. Conèixer l'urbanisme i les tècniques aplicades en el procés de planificació.

Transversals:

- CT2. Sostenibilitat i compromís social: Conèixer i comprendre la complexitat dels fenòmens econòmics i socials típics de la societat del benestar; capacitat per relacionar el benestar amb la globalització i la sostenibilitat; habilitat per usar de forma equilibrada i compatible la tècnica, la tecnologia, l'economia i la sostenibilitat.
- CT3. Aprenentatge autònom: Detectar carències en el propi coneixement i superar-les per mitjà de la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement.
- CT6. Ús solvent dels recursos de la informació: Gestionar l'adquisició, l'estructuració, l'anàlisi i la visualització de dades i informació de l'àmbit d'especialitat, i valorar de forma crítica els resultats d'aquesta gestió.
- CT5. Treball en equip: Ser capaç de treballar com a membre d'un equip, ja sigui com un membre més o realitzant tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, assumint compromisos que tinguin en compte els recursos disponibles.

Bàsiques:

- CB1. Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que derivi de l'educació secundària general, i normalment es troba a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- CB2. Que els estudiants sàpiguin aplicar els seus coneixements a la seva feina o vocació d'una forma professional i tinguin les competències que es poden demostrar per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.
- CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un grau alt d'autonomia.

METODOLOGIES DOCENTS

ACTIVITATS PRESENCIALS Grup Hores/setmana
 T-Lliçó magistral/mètode expositiu Gran (Màx 90) 0,8
 T-Classe expositiva participativa Gran (Màx 90) 0,2
 L-Aprenentatge cooperatiu Petit (Màx 30) 0,4
 L-Aprenentatge basat en projectes Petit (Màx 30) 1,8
 L-Estudi de casos Petit (Màx 30) 0,4
 L-Treball en grup Petit (Màx 30) 0,4

ACTIVITATS NO PRESENCIALS Hores/semestre
 -Treball autònom 70

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

- Entendre les formes urbanes dins el context social, demogràfic, econòmic, l'ocupació del territori i les implicacions sobre la mobilitat i el transport.
- Reconèixer la ciutat, l'estructura, les parts i els teixits urbans.
- Utilització de diverses fonts d'informació: fotoplans, GoogleEarth, plànols, dades socioeconòmiques, guies...
- El dibuix de la ciutat com representació i síntesi de la forma urbana.
- El dibuix dels carrers, les cases i els espais urbans.
- Exercicis basats en l'exploració d'un ampli ventall de tècniques de representació (croquis, esquemes, plantes i seccions acotades, fotomuntatges, fotografia, video, etc...).
- Presentació de plantes, alçats, seccions, perspectives en diferents suports i tècniques cartogràfiques.
- Reconeixement del relleu, la topografia i la hidrologia del lloc de la ciutat.
- Anàlisi de projectes de nova implantació i/o d'intervenció a la ciutat construïda.
- Anàlisi i projecte de traçat o de forma, si s'escau, d'elements molt elementals com carrers, places o espais públics.
- Anàlisi i representació dels processos d'urbanització-parcel·lació-edificació.
- Introducció a les bases conceptuals lligades als diferents tipus de ciutat.
- Explicacions inherents al temari teòric i discussió de les diferents formes de creixement.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores grup petit	55,0	44.00
Hores aprenentatge autònom	70,0	56.00

Dedicació total: 125 h

CONTINGUTS

URBANÍSTICA II

Descripció:

L'objectiu del curs és el coneixement de la ciutat que es recolza en, l'estudi del seu emplaçament, l'anàlisi de l'estructura i de les seves parts, i l'estudi de l'evolució en el temps de la seva construcció. Les formes de creixement urbà introdueixen a l'anàlisi de la ciutat a partir de reconèixer les relacions entre la morfologia de l'ocupació del sòl, la infraestructura de la urbanització i la tipologia dels edificis.

Programa

1. Introducció. La ciutat.
2. El creixement urbà. Parcel·lació/Edificació/Urbanització
3. La ciutat antiga
4. El creixement suburbà
5. La ciutat jardí
6. Els eixamples
7. L'habitatge massiu
8. La urbanització marginal
9. Propostes per la nova ciutat del s. XX
10. La urbanització o ciutat discontinua

Exercicis

1. El dibuix de la ciutat
2. El reconeixement de les formes de creixement
3. La intervenció a la ciutat construïda

Activitats vinculades:

Quadern personal

Realització d'un quadern personal del curs (mida A5) que reculli un resum/ comentari de les lliçons i de les lectures.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

TORN MATÍ

És necessari assistir a un 80% de les sessions per tal de poder optar a l'avaluació continuada.

SISTEMES D'AVUACIÓ Avaluació Continuada Avaluació Final

- Proves de resposta curta 0-100% 0-100%
- Proves de resposta llarga 0-100% 0-100%
- Presentacions orals 0-100%
- Treballs i exercicis individuals 0-100% 0-100%
- Treballs i exercicis en grup 0-100% 0-100%
- Avaluació de projectes 0-100%

TORN TARDA

SISTEMES D'AVUACIÓ Avaluació Continuada Avaluació Final

- Proves de resposta curta 0-100% 0-100%
- Proves de resposta llarga 0-100% 0-100%
- Presentacions orals 0-100%
- Treballs i exercicis individuals 0-100% 0-100%
- Treballs i exercicis en grup 0-100% 0-100%
- Avaluació de projectes 0-100%

Avaluació continuada

L'avaluació continuada es farà a partir del treball que desenvoluparà l'estudiantat durant el curs, mitjançant el lliurament de treballs o la realització de proves escrites i/o orals, segons els criteris i calendari que s'estableixin.

Avaluació final

Si l'avaluació continuada no és positiva es podrà realitzar una segona avaluació que consistirà en una prova final de caràcter global en el format que s'estableixi d'acord amb el criteri del professorat responsable (prova escrita o oral i/o lliurament de treballs).

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Morris, A.E.J. Historia de la forma urbana: desde sus orígenes a la Revolución Industrial.. Barcelona: Gustavo Gili, 1984. ISBN 8425211816.
- Gravagnuolo, Benedetto. Historia del urbanismo en Europa 1750-1960. Madrid: Akal, 1998. ISBN 9788446006275.
- Solà-Morales, Manuel de. Las formas del crecimiento urbano [en línia]. Barcelona: Edicions UPC, 1996 [Consulta: 12/05/2020]. Disponible a: <http://hdl.handle.net/2117/90680>. ISBN 8483011972.

Complementària:

- Busquets, Joan. Barcelona: evolución urbanística de una capital compacta. 2ª ed. Madrid: Mapfre, 1994. ISBN 8471005360.
- "Territorio y ciudad en la Cataluña de los sesenta". 1958-75: desde Barcelona arquitecturas y ciudad. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, Àrea de Cultura, Formació i Publicacions, 2002. p. 54- 85.
- Solà-Morales, Manuel de. Diez lecciones sobre Barcelona: los episodios urbanísticos que han hecho la ciudad moderna. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2008. ISBN 9788496842243.
- Aymonino, Carlo. Orígenes y desarrollo de la ciudad moderna. Barcelona: Gustavo Gili, 1972. ISBN 8425204895.
- Benevolo, Leonardo. Storia della città. 2ª ed. Bari: Laterza, 2006.
- Calabi, Donatella. Storia della città: l'età moderna. Venezia: Marsilio, 2001. ISBN 8831778382.
- Calabi, Donatella. Storia della città: l'età contemporanea. Venezia: Marsilio, 2005. ISBN 8831786660.
- Historia del urbanismo en España III. Vol. 3: Siglos XIX y XX. Madrid: Cátedra, 1999. ISBN 8437617081.
- Atlas urbanística de Lisboa. Lisboa: Argumentum, 2006. ISBN 9789728479466.
- Mumford, Lewis. Técnica y civilización. Madrid: Alianza, 1998. ISBN 8420679178.
- Corboz, A.. "El territorio como palimpsesto". Martín, A.. Lo urbano, en 20 autores contemporáneos [en línia]. Barcelona: Ediciones UPC, 2004. p. 13-24 [Consulta: 26/09/2014]. Disponible a: <http://hdl.handle.net/2099.3/36706>.

RECURSOS

Altres recursos:

Els materials i documents de l'assignatura poden estar redactats indistintament en qualsevol dels idiomes d'impartició.